

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

29 август 2018 г. – Вариант 2

ПЪРВИ МОДУЛ (време за работа – 60 минути)

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговорите!

1. Коя земеделска култура е отглеждана от славяните?

- А) слънчоглед
- Б) царевица
- В) пшеница
- Г) картофи

2. Кое твърдение се отнася едновременно за владетелите Кубрат и Тервел?

- А) водят битки с арабите и хазарите
- Б) управляват в един и същи век
- В) получават високи титли от Византия
- Г) властват върху една и съща географска територия

3. Кое събитие се е случило по време на управлението на хан/кан Крум?

- А) издаването на първите, общи за славяни и българи, писани закони
- Б) пристигането на учениците на светите братя Кирил и Методий
- В) преминаването на кръстоносна армия през българските земи
- Г) преместването на столицата в Преслав

4. Каква титла определя за българския православен водач съборът в Константинопол през 870 г.?

- А) екзарх
- Б) архиепископ
- В) епископ
- Г) патриарх

5. В кой вариант посочените събития от времето на цар Симеон Велики са подредени в тяхната хронологическа последователност:

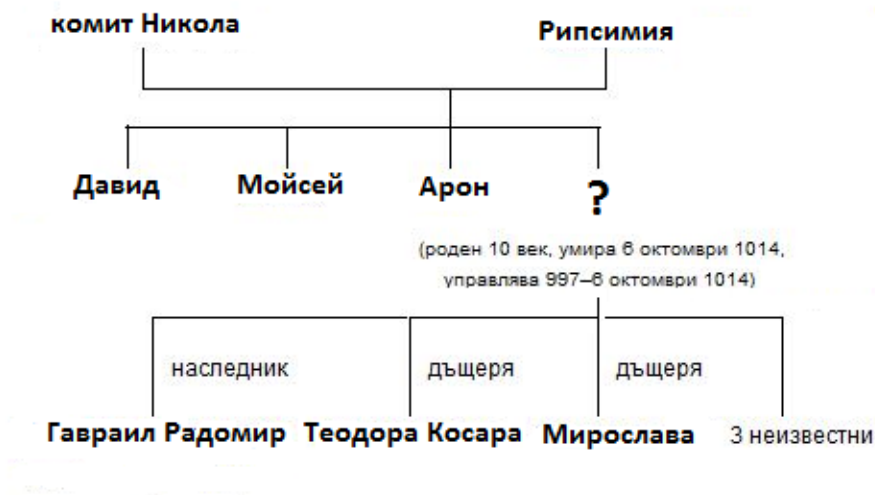
1. Начало на „първата икономическа война“ в средновековна Европа; 2. Среца на цар Симеон с император Роман Лакапин; 3. Победа на българите при р. Ахелой; 4. Поход срещу Сърбия и включването ѝ в пределите на България.

- А) 1, 3, 2, 4
- Б) 4, 1, 3, 2
- В) 1, 4, 2, 3
- Г) 4, 2, 1, 3

6. Кое от ученията, считани за ерес, възниква в българските земи?

- А) павликянството
- Б) варлаамитството
- В) арианството
- Г) богомилството

7. Името на кой български владетел е пропуснато в родословната схема?

- А) Петър
- Б) Самуил
- В) Иван Владислав
- Г) Роман

8. Кое понятие описва връзката между севастократор Калоян и Боянската църква?

- А) ктитор
- Б) логотет
- В) зограф
- Г) практор

9. След коя битка династията Асеневци постига най-голямо териториално разширение и политическо могъщество?

- А) при Ловеч 1187 г.
- Б) при Одрин 1205 г.
- В) при Пловдив 1208 г.
- Г) при Клокотница 1230 г.

10. Кое събитие се е случило през втората половина на XIII век?

- А) битката при с. Ключ през 1014 г.
- Б) въстанието срещу византийската власт на Георги Войтех през 1072 г.
- В) съборът в Лампсак през 1235 г.
- Г) възкачването на Константин Тих Асен на българския престол през 1257 г.

11. Поголовен данък в Османската империя, плащан от немюсюлманските поданици:

- А) джизие
- Б) ангария
- В) девширме
- Г) кумерк

12. Преобладаващата част на българското възрожденско общество са:

- А) занаятчиите
- Б) търговците
- В) селяните
- Г) манифактуристите

13. Кое политическо събитие провокира Софроний Врачански да напише своето „Възвание към българския народ“?

- А) Първата Екатеринава война от 1768-1774 г.
- Б) Отцепването на Видинския аян от султанската власт.
- В) Първото сръбско антиосманско въстание от 1804 г.
- Г) Руско-турската война от 1806-1812 г.

14. Кое НЕ е новост в културно-духовния живот на българите през Възраждането?

- А) житията и дамаскините
- Б) читалищата и театъра
- В) жените учителки
- Г) вестниците и списанията

15. Какво училище е представено на изображението?

- А) класно
- Б) гимназия
- В) взаимно
- Г) килийно

16. С коя дейност е свързана личността от изображението?

- А) издаване на вестник „Дума на българските емигранти“
- Б) създаване на първия цялостен план за освобождение на българите
- В) създаване на Българския революционен централен комитет
- Г) организиране на мрежа от революционни комитети в българските земи

17. За кого Иван Вазов пише:

*„... Девет годин той
скита се бездомен, без сън, без покой,
под вънкашност чужда и под име ново
и с сърце порасло и за кръст готово...
Говореше често за бунт, за борба,
кат за една ближна, обща веселба...“*

- А) Паисий Хилендарски
- Б) Любен Каравелов
- В) Васил Левски
- Г) Христо Ботев

18. За ефекта от коя революционна акция се отнасят думите на Тодор Каблешков?

„Не в куришума на кремъклийката се надявах, а в гърмежа ѝ, който трябваше да стигне до ушите на Европа.“

- А) Браилските бунтове от 1841, 1842, 1843 г.
- Б) Българските легии от 1862, 1867/8 г.
- В) Четите от 1867-1868 г.
- Г) Априлското въстание от 1876 г.

19. Името на кой български монарх е пропуснато в откъса от речта на митрополит Климент пред I ВНС?

„.....е внук на Царя Освободителя, син на брата на Нейно императорско величие царицата; той е кръщелник на Царя Освободител и носи неговото име; от любов и обич към българския народ в последната, Освободителната война, той взе живо участие и в редовете на руската войска воюва и изложи живота си за нашата свобода.“

- А) Батенберг
- Б) Фердинанд
- В) Борис III
- Г) Симеон II

20. Първият български министър-председател Тодор Бурмов е от средите на:

- А) консерваторите
- Б) либералите
- В) демократите
- Г) социалистите

21. Кое изображение е свързано със Съединението от 1885 г.?

А)

Б)

В)

Г)

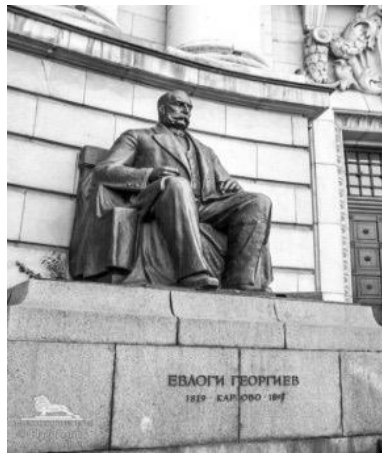
22. Кое събитие е пропуснато на линията на времето?

- А) провеждането на Берлинския конгрес
- Б) откриването на първото търговско изложение в Пловдив
- В) избухването на Илинденско-Преображенското въстание
- Г) подписването на Ньойския мирен договор

23. Пред коя институция в София се намира паметникът от изображението?

- А) Софийския университет
- Б) Народния театър
- В) Президентството
- Г) Националната библиотека

24. Кое историческо събитие е причината за приемането на Прокламацията?

„Обявяваме на Нашия възлюбен народ, че V Велико Народно Събрание, като разгледа Предложението за изменение на някои членове от Конституцията ... прие го в следната форма:

§ 1. Думите „княжество“, „княз“, „княгиня“ ... навсякъде, дето се срещат в Конституцията, се заменят с думите: царство, цар, царица

§ 2. Член 6 се изменя тъй: Българският Цар носи титлата Негово Величество Цар на Българите, а престолонаследникът – титлата Царско Височество...“

Из „Прокламация към българския народ на цар Фердинанд за изменение на Конституцията“, В.Търново, 9 юли 1911г.

- А) Освобождението на българския народ
- Б) Съединението на Източна Румелия с Княжество България
- В) обявяването на Независимостта
- Г) налагането на режима на княжеските пълномощия

25. Изграждането на катедралния храм „Св. Александър Невски“ в София е завършено през 1912 г. Коя война започва през същата година?

- А) Сръбско-българската
- Б) Първата балканска
- В) Междусъюзническата
- Г) Първата световна

26. Каква е основната цел на управляващите според текста?

„Да се задържат най-активните дейци..., като една част да бъдат изпратени на принудителна работа. Да се създаде специален лагер за всички уволнени офицери за фашистка дейност. Да се изселят от София, Пловдив, Варна, Бургас, Габрово и др. по-големи градове в страната уволнени офицери, адвокати, индустриалци и др., някои от които... да бъдат изпратени на принудителна работа и въдворени в лагери.“

Из „Решение на ръководството на БКП“, 21 юли 1948 г.

- А) да осигурят по-добри условия на труд за уволнените офицери, адвокати, индустриалци
- Б) да създадат летни ваканционни лагери за отдих и почивка
- В) да се разправят с привържениците на бившите опозиционни партии
- Г) да увеличат броя на населението в по-малките за сметка на по-големите селища

27. За тоталитарния режим в коя държава са характерни следните белези: пълна национализация, колективизация, петгодишни стопански планове, трудови лагери?

- А) Италия
- Б) СССР
- В) Испания
- Г) Германия

28. Кое събитие е отразено на изображението?

- А) аншлусът на Австрия
- Б) Мюнхенското споразумение за съдбата на Судетската област
- В) конференцията в Ялта на Антихитлеристката коалиция
- Г) подписването на пакта между Съветския съюз и Германия

29. Коя организация е създадена преди Втората световна война?

- А) Обществото на народите
- Б) Съветът за икономическа взаимопомощ
- В) Варшавският договор
- Г) Североатлантическият пакт (НАТО)

30. Коя държава е сред „шестте“, поставили началото на европейската интеграция?

- А) Полша
- Б) Литва
- В) Франция
- Г) Унгария

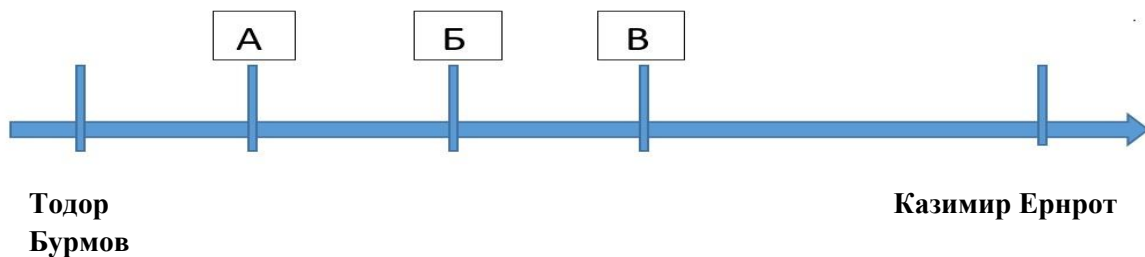
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

29 август 2018 г. – Вариант 2

ВТОРИ МОДУЛ (време за работа – 60 минути)

Отговорите на задачите от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. На линията на времето са представени първите министър-председатели на Княжество България след Освобождението. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете липсващите имена, така че да бъде спазена хронологическата последователност на управлението им.

32. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете името на историческата личност, която отговаря на описанието.

- А) средновековен български владетел, сключил уния с Рим
- Б) български революционер, създал мрежа от комитети за освобождението от османска власт
- В) български министър-председател, установил безпартийно управление, водач на политически кръг „Звено“

33. Срещу съответната буква в свитъка за свободни отговори запишете историческата личност и века, свързани с посоченото събитие/факт.

- А) присъединяване на Сердика към българските територии
- Б) откриване на първата българска фабрика за вълнен текстил в Сливен
- В) управление на Националсоциалистическата партия в Германия

34. Срецу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете подходящото понятие/термин (концесия, концерн, автокрация, автономия, ктитор, игумен), което съответства на даденото определение.

- А) договор, въз основа на който една държава предоставя на компания или на друга държава изключително право да упражнява стопански дейности за определен срок
- Б) предстоятел, управител на православен манастир
- В) политическо или административно-териториално самоуправление на държава или част от нея, обособена върху основата на национална, културна или икономическа общност на населението

35. За всяко от изброените понятия посочете конкретен пример от българската история.

- А) монотеизъм
- Б) манифест
- В) легия

36. Прочетете внимателно текста и отговорете на поставените въпроси.

- А) Коя война е представена? През коя година избухва?
- Б) Следствие от кое важно събитие в нашата история е тя?
- В) Как завършва войната и какво е нейното значение?

„Княз Александър пристигна в Сливница привечер, когато сражението бе свършило по всички линии. В падающия мрак продължаваха да се чуват само кратки престрелки по предните постове. Князът се упъти веднага към позициите на Гуджева, когато разпита върху резултатите от боя. „Ваше величество – извика Гуджев [...] днес ние доказахме, че в нашите жили тече кръвта на Симеона и Асеня.” „Къде са отстъпили сърбите?” – попита князът. ”Сърбите? Сърбите [...] избягаха, [...]” – отсече Гуджев”

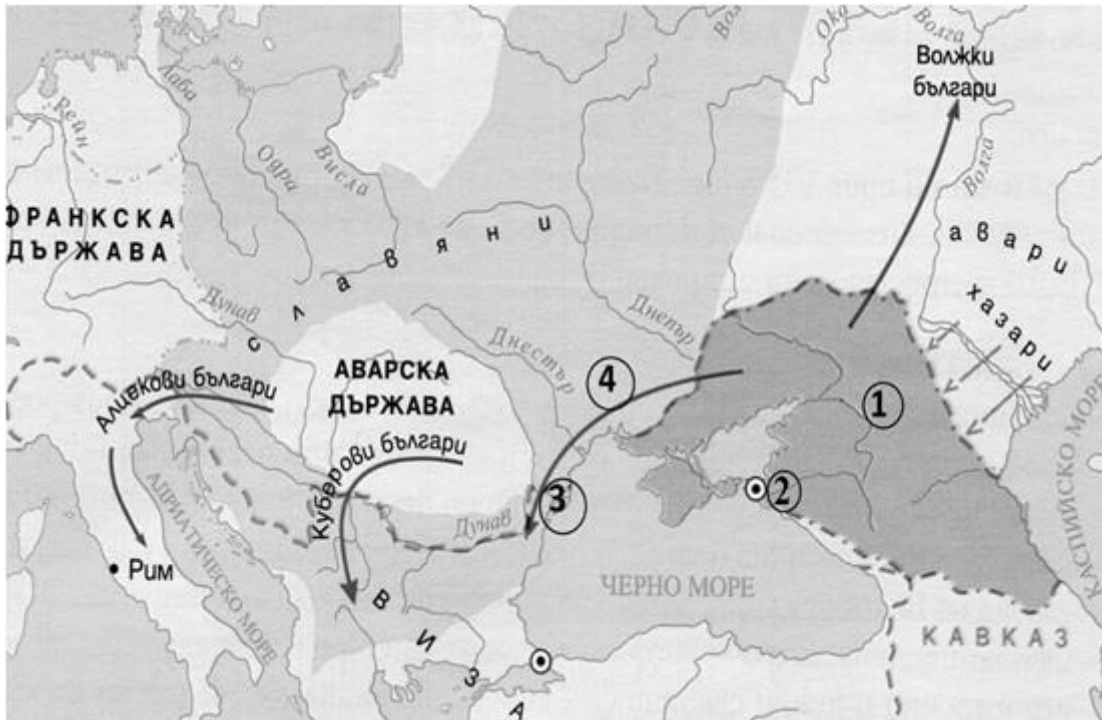
Из „Строители на съвременна България”, Симеон Радев

37. Разгледайте картата и отговорете на поставените въпроси.

А) Коя е държавата, означена с 1? Запишете нейната столица, означена с 2.

Б) Кой предвожда племената, означени с 4? Колко групи от тези племена се заселват на Балканския полуостров?

В) Как се нарича територията, означена с 3, където първоначално се настаняват?

38. Разгледайте внимателно изображението и отговорете на поставените въпроси.

А) Кой културно-исторически паметник, намиращ се под закрилата на ЮНЕСКО, е представен на картината?

Б) През кой век е основана обителта?

В) Кой е нейният основател? Създател на кое религиозно движение в България е той?

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

29 август 2018 г. – Вариант 2

ТРЕТИ МОДУЛ (време за работа – 120 минути)

В свитъка за свободните отговори напишете в обем до 3 страници отговор на историческия въпрос:

Как хан/кан Тервел утвърждава България в Европа в началото на VIII век?

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. Кога хан/кан Тервел поема управлението и какви задачи стоят пред владетеля?
2. По какъв начин хан/кан Тервел се възползва от затрудненията на византийския император Юстиниан II?
3. Какви са основните клаузи и значението на сключения по време на неговото управление мирен договор с Византия?
4. Каква е ролята на българския владетел за отстраняване на арабската опасност?
5. Какви са резултатите от неговото управление?

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ – 29 август 2018 г.

ВАРИАНТ № 2

Задача от 1 до 30.

Ключ с верните отговори

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	В	1
2.	В	1
3.	А	1
4.	Б	1
5.	А	1
6.	Г	1
7.	Б	1
8.	А	1
9.	Г	1
10.	Г	1
11.	А	1
12.	В	1
13.	Г	1
14.	А	1
15.	Г	1
16.	Б	1
17.	В	1
18.	Г	1
19.	А	1
20.	А	1
21.	В	1
22.	В	1
23.	А	1
24.	В	1
25.	Б	1
26.	В	1
27.	Б	1
28.	В	1
29.	А	1
30.	В	1

Задача 31. – 3 точки

- А) митрополит Климент
- Б) Драган Цанков
- В) Петко Каравелов

Задача 32. – 3 точки

- А) цар Калоян
- Б) Васил Левски
- В) Кимон Георгиев

Задача 33. – 6 точки

Събитие	Личност	Век
А) присъединяване на Сердика към българските територии	хан/кан Крум	IX
Б) откриване на първата фабрика за вълнен текстил в Сливен	Добри Желязков	XIX
В) управление на Националсоциалистическата партия в Германия	Адолф Хитлер	XX

Задача 34. – 3 точки

- А) концесия
- Б) игумен
- В) автономия

Задача 35. – 6 точки

Примерни отговори

- А) християнство (приемане на християнството/покръстване на българите)
- Б) Манифест за Съединението; Манифест за Независимостта
- В) Първа българска легия; Втора българска легия

Възможни са и други отговори

Задача 36. – 5 точки

- А) Сръбско-българската; 1885 г.
- Б) Съединението на Източна Румелия с Княжество България
- В) с победа на България; ускорено е признаването на Съединението; укрепва самочувствието на българския народ

Задача 37. – 5 точки

- А) Старата Велика България; Фанагория
- Б) хан/кан Аспарух; две групи
- В) Онгъл/а (Онглос, Оглос)

Задача 38. - 4 точки

А) Рилският манастир

Б) X век

В) св. Иван Рилски; отшелничество

ВТОРА ЧАСТ – 35 точки

Отговор на исторически въпрос:

Как хан/кан Тервел утвърждава България в Европа в началото на VIII век?

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. Кога хан/кан Тервел поема управлението и какви задачи стоят пред владетеля?
– **4 точки**
2. По какъв начин хан/кан Тервел се възползва от затрудненията на византийския император Юстиниан II? – **8 точки**
3. Какви са основните клаузи и значението на сключения по време на неговото управление мирен договор с Византия? – **8 точки**
4. Каква е ролята на българския владетел за отстраняване на арабската опасност?
– **8 точки**
5. Какви са резултатите от неговото управление? – **7 точки**

35 точки се получават за пълен отговор, който включва:

- Определяне и изясняване на ключовите понятия в заглавието;
- Отговори на петте съпътстващи въпроса;
- Правилен подбор на основните факти;
- Анализ и обобщения на основата на аргументирани твърдения и верни факти;
- Висока езикова и правописна култура.